

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1374/2023
31.01.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Дубравке Дамјановић, председника већа, Гордане Којић, Александра Степановића, Мирољуба Томића и Бојане Пауновић, чланова већа, са саветником Татјаном Миленковић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Марка Јовановића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Прокупљу К бр 145/23 од 21.07.2023. године и Вишег суда у Прокупљу Кж1 141/23 од 28.11.2023. године, у седници већа одржаној дана 31.01.2024. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Марка Јовановића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Прокупљу К бр 145/23 од 21.07.2023. године и Вишег суда у Прокупљу Кж1 141/23 од 28.11.2023. године, у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, док се исти захтев у осталом делу одбацује као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Прокупљу К бр 145/23 од 21.07.2023. године, окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 2. у вези става 1. КЗ, у односу на оштећеног ББ, за које му је утврђена казна затвора у трајању од 10 месеци и због извршења кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ у односу на оштећену ВВ, за које му је утврђена казна затвора у трајању од 4 месеца, па му је изречена условна осуда тако што му је утврђена јединствена казна затвора у трајању од 1 године и одређено да се иста неће извршити уколико окривљени у року проверавања од 2 године по правноснажности пресуде не учини ново кривично дело.

Истом пресудом, ради остваривања имовинскоправног захтева оштећени ББ и ВВ упућени су на парницу.

Наведеном пресудом обавезан је окривљени АА да у року од 15 дана по правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења, плати на име трошкова кривичног поступка Основном јавном тужилаштву у Прокупљу износ од 18.750,00 динара, а Основном суду у Прокупљу износ од 15.432,00 динара, као и паушални износ у том суду у износу од 4.000,00 динара.

Пресудом Вишег суда у Прокупљу Кж1 141/23 од 28.11.2023. године, делимичним уважавањем жалбе браниоца окривљеног АА, адвоката Марка Јовановића и по службеној дужности, преиначена је пресуда Основног суда у Прокупљу К бр 145/23 од 21.07.2023. године само у погледу одлуке о правној квалификацији кривичног дела извршеног према оштећеном ББ и у погледу одлуке о кривичној санкцији, па је Виши суд у Прокупљу окривљеног АА огласио кривим због извршења два кривична дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ, за која му је утврдио казне затвора у трајању од по 3 месеца, па му је изрекао условну осуду тако што је утврдио јединствену казну затвора у трајању од 4 месеца и одредио да се казна затвора према окривљеном неће извршити уколико окривљени у року проверавања од 1 године по правноснажности пресуде не учини ново кривично дело, док је у осталом делу жалба браниоца окривљеног одбијена као неоснована, а првостепена пресуда потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА, адвокат Марко Јовановић, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) и став 2. ЗКП у вези са чланом 16. став 2, 4. и 5. ЗКП и члана 23. и 14. КЗ, а из образложења захтева произилази да је исти поднет због повреде члана 437. тачка 2) у вези са чланом 439. тачка 1) и чланом 441. став 1. ЗКП у вези са чланом 2. ЗКП, чланом 14. став 2, чланом 22, 23. и 25. КЗ, као и због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП и погрешно и непотпуног чињеничног стања, члан 440. ЗКП, са предлогом да Врховни суд побијане одлуке преиначи, тако што ће окривљеног на основу члана 423. тачка 1) ЗКП у вези са чланом 16. став 5. ЗКП, ослободити за кривично дело које му је оптужним предлогом стављено на терет и одредити да трошкови поступка падају на терет буџетских средстава суда, као и да досуди трошкове на име награде за састав захтева за заштиту законитости од стране адвоката у висини од 54.000,00 динара.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП и, у седници већа коју је одржао без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), након разматрања списка предмета и правноснажних пресуда против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те након оцене навода изложених у захтеву, нашао:

Захтев је неоснован у делу у коме се односи на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, док је у осталом делу недозвољен.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости истиче да је у изрекама побијаних пресуда прекорачена оптужба, на тај начин начин што су судови унели више елемената кривичног дела него што је то оптужбом било стављено на

терет. Оптужним актом окривљеном је било стављено на терет да је „у урачунљивом стању“ предузео активне радње чиме је извршио кривично дело насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ, док се у првостепеној и другостепеној пресуди у изрекама наводи да је окривљени у стању урачунљивости преузео активне радње, при чему је био свестан забрањености свога дела, па је суд на тај начин прекорачио оптужбу својеволјно додајући субјективне елементе и то свест о забрањености дела, чиме се захтевом указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП.

Из оптужног предлога Основног јавног тужиоца у Прокупљу КТ 340/22 од 05.12.2022. године произилази да је окривљени АА у време, на начин и на месту ближе описаном у изреци оптужног акта у стању урачунљивости и са умишљајем применом насиља угрозио телесни интегритет чланова своје породице... при чему је био свестан противправности дела и хтео његово извршење.

Из изреке првостепене и другостепене пресуде у односу на које је поднет захтев за заштиту законитости произилази да је окривљени АА у време, на начин и на месту, у стању урачунљивости, са умишљајем применом насиља угрозио телесни интегритет чланова своје породице... при чему је био свестан противправности и забрањености дела и хтео његово извршење.

Одредбом члана 22. став 1. КЗ прописано је да кривица постоји ако је учинилац у време када је учинио кривично дело био урачунљив и поступао са умишљајем, а био је свестан или је био дужан и могао бити свестан да је његово дело забрањено.

Чланом 14. став 1. КЗ прописано да је кривично дело оно које је законом предвиђено као кривично дело, које је противправно и које је скривљено.

По налажењу Врховног суда и из оптужног акта у овом кривичном предмету и из изрека првостепене и другостепене пресуде, јасно произилази да је окривљени АА критичном приликом поступао у стању урачунљивости и са умишљајем, као и да је био свестан противправности дела и хтео његово извршење.

По налажењу Врховног суда, свест о противправности подразумева да је окривљени био свестан да су радње које предузима противне праву, односно да нису дозвољене и да су забрањене. Самим тим, суд додавањем у изреку речи, које нису наведене у оптужном акту, да је окривљени АА „био свестан забрањености дела“ није додао субјективни елемент кривичних дела за које је окривљеног огласио кривим, јер је свест о забрањености дела, по налажењу Врховног суда обухваћена свешћу о противправности, која је наведена и у оптужном акту.

Из наведених разлога, по налажењу Врховног суда, у конкретном случају, додавањем свести о забрањености дела на страни окривљеног у изреке побијаних пресуда, а у ситуацији када је оптужним актом окривљеном било стављено на терет да је био свестан противправности дела, није прекорачена оптужба, па су наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП оцењени као неосновани.

Бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости наводи да на страни окривљеног критичном приликом није постојала урачунљивост, јер је радњу предузео у алкохолисаном стању да током поступка није утврђено да ли је окривљени поступао у стању смањење урачунљивости, као и да ли се у конкретном случају ради о скривљеној урачунљивости, па су пресуде донете уз повреду члана 437. тачка 2) у вези са чланом 439. тачка 1) и чланом 441. став 1. ЗКП у вези са чланом 2. ЗКП, чланом 14. став 2, чланом 22, 23. и 25. КЗ.

По налажењу Врховног суда, иако је захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА у овом делу поднет из формално дозвољеног разлога – повреде закона из члана 439. став 1. ЗКП (у вези повреде члана 437. тачка 2), чланом 441. став 1. ЗКП у вези са чланом 2. ЗКП, чланом 14. став 2, чланом 22, 23. и 25. КЗ) - суштински се у образложењу наведене повреде указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање (члан 440. ЗКП), које, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, не представља законом прописан разлог због кога је окривљеном и његовом браниоцу дозвољено подношење захтева за заштиту законитости, па је поднети захтев у овом делу оцењен као недозвољен.

Из напред наведених разлога донета је одлука као у изреци, на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП, у делу у коме је захтев одбијен као неоснован, а на основу одредбе члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП, у делу у коме је захтев одбачен као недозвољен.

Записничар-саветник
Татјана Миленковић, с. р.

Председник већа-судија
Дубравка Дамјановић, с. р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић